ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Ա. Ա. Բարսեղյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3

«12» սեպտեմբեր 2023 թ.

ԱՄ/բ-013 ԽԵՑԵԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

/Դասիչ, դասընթացի անվանում/

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.11.6 - «Կերպարվեստ»

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Արվեստի և սպորտի ամբիոն

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Առկա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա- **4-րդ կուրս,1-2-րդ կիսամյակ**

Դասախոս(ներ)՝ Ռ. Հեքիմյան

/անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե/ներ՝ roberthekimian@gmail.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում ………………………………
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները ………………………………………
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները …………………………………………
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ………………………………
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ………………………………………………
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ………………………………………………
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները ………………………………
8. Դասավանդման մեթոդներ……………………………………………………
9. Ուսումնառության մեթոդները ……………………………………………
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ……………………………………………………………………
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ…………………
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ……………………………………
    12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
    12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ…………………………………………
    12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ……………………………………………………………………
    12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ……….
13. Դասընթացի նյութատեխնԳԿական միջոցների ապահովում…………………
14. Գնահատում…………………………………………………………………
    14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում………………………………
    14.2. Հարցաշար……………………………………………………………
    14.3. Գնահատման չափանիշներ………………………………………………
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ…………………………………………

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. **Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].**

«Խեցեգործություն»

առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով **011401.11.6** «Կերպարվեստ» մասնագիտության կրթական չափորոշիչների հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

2. Առարկայական փաթեթը կարգավորում է **«Խեցեգործություն»** առարկայի ուսումնամեթոդական նյութերով ապահովման, պարբերաբար թարմացման, գիտաճյուղի նոր մոտեցումների ոգուն համապատասխանեցման գործընթացը, նպաստում է ուսանողի անհատական և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունավետության բարձրացմանը, ուսանողի գիտելիքի բարձրացմանը:

2. **Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.**

Դեկորատիվ արվեստն սկզբնավորվել է հասարակության զարգացման վաղ շրջանում: Դարերի ընթացքում այն կրել է տարբեր ոճերի և ուղղությունների ազդեցությունը:Դեկորատիվ արվեստի գանձարանում իրենց ծանրակշիռ ավանդն ունեն հայ վարպետները: Կարի, ոսկերչության, դրվագման, խեցեգործության և արհեստների այլ տեսակներ Հայաստանում հայտնի էին մ.թ.ա. III հազարամյակից: Խեցեգործությունը Հայաստանում հայտնի է դեռևս վաղնջական ժամանակներից: Քանի որ Հայաստանում առկա են խեցեգործության համար անհրաժեշտ բոլոր նյութերը (Հայաստանի բարձրորակ կավերը հայտնի են դեռ վաղ ժամանակներից), ապա դա հնարավորություն է ընձեռում լայնորեն ուսումնասիրել խեցեգործական տեխնիկան իր բոլոր տեսակներով:

Դասընթացի խնդիրներն են. *մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու:* Ներկայումս Հայաստանի տնային պայմաններում կատարվող խեցեգործության մեջ կիրառվում է երեք տեխնիկա՝ ձեռքով ծեփելու տեխնիկա, ձեռքի դուրգով ամանեղեն պատրաստելու տեխնիկա և ոտքի դուրգով պատրաստելու տեխնիկան: Ամենավաղ տեխնիկան ձեռքով ծեփելու տեխնիկան է, որի դեպքում ամանը ձևավորվում է գլանված կավի երկար շերտերից, որոնք շարվում են միմյանց վրա և վերջում ձեռքով հարթեցվում:

3. **Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/**

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

«Խեցեգործություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը **011401.11.6** «Կերպարվեստ» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող կերպարվեստ դասընթացից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

«Խեցեգործություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

<u>ուսանողը պետք է իմանա.</u>

- ✓ ծանոթություն տարբեր ոճային և գեղարվեստական ուղղություններին
- ✓ հանրաճանաչ ստեղծագործությունների վերլուծություն
- ✓ տեսական գիտելիքների գործնական կիրառում
- ✓ ընդհանրացման կարողություններ

<u>ուսանողը պետք է կարողանա.</u>

Տիրապետի մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու

Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին,

Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն,

Կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,

<u>ուսանողը պետք է տիրապետի.</u>

- ➢ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,
- ➢ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,
- ➢ որակի մասին հոգացություն,
- ➢ թիմում աշխատելու,

գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- ➢ վերլուծության և համադրության կարողություն **(ԳԿ -1)**,
- ➢ կազմակերպչականկարողություն(պլանավորում,
- ➢ կազմակերպում,ղեկավարում,վերահսկում) **(ԳԿ-2)**,

---

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- հենքային ընդհանուր գիտելիքների տիրապետում (ԳԿ - 3),
- պետական լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն (ԳԿ - 4),
- համակարգչային տարրական հմտություններ (ԳԿ - 5),
- տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում,վերլուծում)(ԳԿ - 6),
- որոշումներ կայացնելու կարողություն (ԳԿ - 7),

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն (ՀԳԿ -1),
- հետազոտական կարողություն (ՀԳԿ -2),
- ուսումնառության կարողություն (ՀԳԿ -3),
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն (ՀԳԿ -4),
- ինքնուրույն աշխատելու կարողություն (ՀԳԿ -5),
- մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու(ՀԳԿ -6),
- տրամաբանական նոր գաղափարներ առաջ քաշելու(ՀԳԿ -7),,
- որակի մասին հոգացություն(ՀԳԿ -8),
- թիմում աշխատելու(ՀԳԿ -9),
- գնահատման գործիքների կիրառելու(ՀԳԿ -10),
- նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու(ՀԳԿ -11),

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- Բնական, ճշգրիտ և հիմնարար գիտությունների և այլ առարկաների, առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն (ԱԿ -1),
- ծանոթ լինի ժամանակակից մանածական արվեստին, (ԱԿ -2),
- տիրապետի ընդհանուր տարազային արվեստին(ԱԿ -3),,
- տիրապետի ինֆորմացիայի հավաքման, պահպանման և մշակման համակարգչային մեթոդներին (ԱԿ -9),
- վերլուծման և գնահատման կարողություններ (ԱԿ -10),
- մանկավարժական իրավիճակներն ու գործընթացները ըմբռնելու և օբյեկտիվ գնահատելու կարողություն(ԱԿ -11),
- մասնագիտական հարցերի շրջանակներում ընդունելի որոշումների հասնելու նպատակով բանակցություններ վարելու կարողություն (ԱԿ -14):

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ

աշխատաշուկայի պահանջների[3]**.**

«Խեցեգործություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում նաև մագիստրատուրայում կրթությունը շարունակելու, արվեստի բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ					ժամաքանակ		
	1-2-րդ կիս.							
Դասախոսություն								
Գործնական աշխատանք	48							
Սեմինար պարապմունք								
Լաբորատոր աշխատանք								
Ինքնուրույն աշխատանք	42							
Ընդամենը Ընդամենը	90							
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ քննություն	Ստ.							

7. **Ուսումնական աշխատանքների տեսակները**[4] .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

- <u>Ռեֆերատ</u> – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- <u>Կլոր սեղան</u> – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- <u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u> – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- <u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u> – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատԳԿ ցանցային էջերի օգտագործում:
- <u>Աշխատանքային տետր</u> – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- <u>Զեկույց</u> – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- <u>Հարցազրույց</u> – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներններն են**՝[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք,

---

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
I-II կիսամյակ						
1	Ընդհանուր հասկացություն խեցեգործության մասին			8		6
2	Ծանոթություն պատմական Հայաստանի խեցեգործական իրերի կիրառմանը և նշանակությանը			8		6
3	Խեցեգործական իրերի ձևը, ծավալը և նախշազարդերի էսքիզների կատարումը, գրաֆիկական և գեղանկարչական արտահայտչամիջոցներով			8		6
4	Հայկական դեկորատիվ զարդանախշի ուսումնասիրություն			8		8
5	Բուսական,կենդանական,երկրաչափական զարդանախշի առկայությամբ խեցեղեն նմուշների էսքիզների նախագծում և դիտարկում			8		8
6	Առաջադրանքի վերջնական մշակում,չորացում և թրծում			8		8
7	**Ընդամենը**			48		42

[8] Նման է օրացուցային պլանին

11.Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.		
2.	1. Арман Г. М. Руководство по росписи тканей	СПБ, Политехника, 1992
3.	2. Анри-де-Ȉоран, История декоративно-прикладного искуства,-	М., 1982
4.	3. Бирюкова Н.Ю., Западноевропåйские набивные ткани XVI-XVIII в. Собрание Гос. Эрмитажа	М., 1973
5.	4. Бирюкова Н.Ю., Западноевропейские шпалеры в Эрмитаже XV- начало XVI века, Л.,	1965
6.	5. Берсенева В.Я., Романова Н. В., Вопросы орнаментации ткани,	М., 1977
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	. Հայ ձեռագրային զարդանկարչություն	Երևան 1978
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	www clasical net	2016 г
2.	www lyricist com.	2017 г
3.	https://www.youtube.com/watch?v=H8kdYnFEHHI&ab_channel=akademika	2007 г
4.	https://www.youtube.com/watch?v=H8kdYnFEHHI&ab_channel=akademika	2011 г

11. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

11.1. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[9]
I-II կիսամյակ					
1.	Ընդհանուր հասկացություն խեցեգործության մասին		8	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
2.	Ծանոթություն պատմական Հայաստանի խեցեգործական իրերի կիրառմանը և նշանակությանը		8	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
3.	Ծանոթություն պատմական Հայաստանի խեցեգործական իրերի կիրառմանը և նշանակությանը		8	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
4.	Նմուշի պատրաստում ձեռքով:		8	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
5.	Առաջադրանքի վերջնական մշակում,չորացում և թրծում		8	Միավորային	ՊԳ-1,2,3,4

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

				գնահատում:	ԼԳ-1,2

11.2. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[10]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[11]
I-II կիսամյակ						
1.	Ծանոթություն պատմական Հայաստանի խեցեգործական իրերի կիրառմանը և նշանակությանը	Հայկական զարդարվեստ	**Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում**	Հոկտեմբեր Նոյեմբեր Փետրվար Մարտ	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
2.	Հայկական դեկորատիվ զարդանախշի ուսումնասիրություն	Կարպետագործական նյութեր	**Ռեֆերատ**	Դեկտոմբեր Ապրիլ Մայիս	Գրավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[12]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների, գործնական պարապունքների ժամանակ դիդակտիկ նյութերի, նկարների, ումումնագիտական տեսաֆիլմերի, գծապատկերների ցուցադրում:

---

[10] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

[11] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

[12] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Սարքեր, սարքավորումներ	Ուսանողի աշխատանք համակարգչի հետ:
Գործնական	Նկարչական նյութեր:
Այլ	

13. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[13]:

13.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

13.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է՝

2-րդ կիսամյակում 2 ընթացիկ ստուգում՝ մինչև 20-ական միավոր (գումարային մինչև 40 միավոր):

[13]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

a. **Գնահատման չափանիշները[14].**

- Տեսական գիտելիքները –բանավոր:
- Գործնական աշխատանքները – բանավոր:

2-րդ կիսամյակ – 3 կրեդիտ - 2 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 20 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը ՝ 20 միավոր)

- Ինքնուրույն աշխատանքը – գրավոր/բանավոր:

1 ինքնուրույն աշխատանքի համար առավելագույնը՝ 20 միավոր:

[14] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.11.6 - «Կերպարվեստ»

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-125 Խեցեգործություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-2-րդ Կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	48
	Ինքնուրույն	42		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դեկորատիվ արվեստն սկզբնավորվել է հասարակության զարգացման վաղ շրջանում: Դարերի ընթացքում այն կրել է տարբեր ոճերի և ուղղությունների ազդեցությունը Դեկորատիվ արվեստի գանձարանում իրենց ծանրակշիռ ավանդն ունեն հայ վարպետները: Կարի, ոսկերչության, դրվագման, խեցեգործության և արհեստների այլ տեսակներ Հայաստանում հայտնի էին մ.թ.ա. III հազարամյակից: Խեցեգործությունը Հայաստանում հայտնի է դեռևս վաղնջական ժամանակներից: Քանի որ Հայաստանում առկա են խեցեգործության համար անհրաժեշտ բոլոր նյութերը (Հայաստանի բարձրորակ կավերը հայտնի են դեռ վաղ ժամանակներից), ապա դա հնարավորություն է ընձեռում լայնորեն ուսումնասիրել խեցեգործական տեխնիկան իր բոլոր տեսակներով: Ներկայումս Հայաստանի տնային պայմաններում կատարվող խեցեգործության մեջ կիրառվում է երեք տեխնիկա՝ ձեռքով ծեփելու տեխնիկա, ձեռքի դուրգով ամանեղեն պատրաստելու տեխնիկա և ոտքի դուրգով պատրաստելու տեխնիկան: Ամենավաղ տեխնիկան ձեռքով ծեփելու տեխնիկան է, որի դեպքում ամանը ձևավորվում է գլանված կավի երկար շերտերից, որոնք շարվում են միմյանց վրա և վերջում ձեռքով հարթեցվում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Ձեռք բերի տեսական գիտելիքներ և գործնական հմտություններ խեցեգործություն առարկայի վերաբերյալ • Իմանա խեցեգործության պատմությունը, նրա ծագումը, զարգացումը և առանձնահատկությունները: • Իմանա պատմական Հայաստանի խեցեգործական իրերի կիրառման և նշանակության մասին • Իմանա խեցեգործության մեջ օգտագործվող նյութերրի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները *Հմտություն* • մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, • նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, • գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* • Ուսանողներին զինել ինքնուրույն մտածելու կարողություններով և հմտություններով՝ կոնկրետ իրավիճակներում ճիշտ կողմնորոշվելու համար:			

	• Նախագծային մտքի ճկունությանը,խնդիրներին,հիմունքներին: • Պլաստիկ • մասսայի պատրաստման,բրուտագործական հաստոցի օգտագործման, խազային • նախշազարդման, չորացման,թրծման,ջնարակապատման եղանակներին: • Ժամանակակից տեխնոլոգիաների տեսական գիտելիքների և ավանդական խեցեգործության գեղարվեստական մշակման տեխնիկային:
Դասընթացի բովանդակությունը	7-րդ կիսամյակ. *Թեմա 1* Ընդհանուր հասկացություն խեցեգործության մասին *Թեմա 2* Պատմական ակնարկ խեցեգործության ծագման և զարգացման մասին: *Թեմա 3* Ծանոթություն պատմական Հայաստանի խեցեգործական իրերի կիրառմանը և նշանակությանը ; *Թեմա 4* Նկարչական ունակությունների զարգացումը : / պարզ էսքիզներից դեպի բարդացում/ *Թեմա5*Խեցեգործական իրերի ձևը, ծավալը և նախշազարդերի էսքիզների կատարումը, գրաֆիկական և գեղանկարչական արտահայտչամիջոցներով ;*Թեմա 6* Խեցեգործության մեջ օգտագործվող նյութերրի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները (Կավի հիմնական հատկանիշները : Պլաստիկ մասսայի պատրաստումը: Հումքի տեսակները, թրծման ջերմաստիճանները) :*Թեմա 7* Խեցեգործության նմուշների պատրաստման եղանակները *Թեմա 8* Բրուտագործական հաստոցով աշխատելու առանձնահատկությունները և անվտանգության տեղնիկա: Խեցեղենի թրծման ջերմաստիճանները: *Թեմա 9* Զարդանախշի կիրառումը խեցեգործության մեջ;(Զարդանախշի տեսակները և կառուցման սկզբունքները:Զարդանախշի իմացաբանություն:) *Թեմա 10*Հայկական դեկորատիվ զարդանախշի ուսումնասիրություն: *Թեմա 11* Բուսական,կենդանական,երկրաչափական զարդանախշի առկայությամբ խեցեղեն նմուշների էսքիզների նախագծում և դիտարկում: *Թեմա 12* Նմուշի պատրաստում ձեռքով: *Թեմա 13* Առաջադրանքի վերջնական մշակում,չորացում և թրծում : *Թեմա 14* Գունազարդում և վերջնական թրծում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	**ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝** ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40

	միավոր, ▪ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A+
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A-
«Լավ» (4)	81-85	B+
«Լավ» (4)	76-80	B
«Լավ» (4)	71-75	B-
«Բավարար» (3)	67-70	C+
«Բավարար» (3)	62-66	C
«Բավարար» (3)	40-61	C-
«Անբավարար»	0-39	D
«Ստուգված»	40-100	S
«Չստուգված»	0-39	U

Գրականություն

Պարտադիր-

1. Հ. Ս. Հանրագիտարան, հատոր 7, Մանրանկարչություն բաժին
2. Լ. Ա. Դուրնովո, Հայ ձեռագրային զարդանկարչություն, Ե. , 1978
3. Հայկական մանրանկարչություն, Վասպուրական, 1978
4. Լ. Ռ. Ազարյան, Կիլիկյան մանրանկարչությունը XII – XVIII դդ., Ե., 1964
5. Վ. Հ. Ղազարյան, Սարգիս Պիծակ, Ե., 1987
6. Հայկական մանրանկարչություն, Դիմանկար, 1982
7. Հ. Հ. Հակոբյան, Է. Մ. Կորխմաջյան, Հայկական մանրանկարչություն, Ե. 1987
8. Ա. Գևորգյան, Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Ե. 1978

Լրացուցիչ-

1. Լ. Ա. Դուրնովո, Հայ ձեռագրային զարդանկարչություն, Ե. , 1978
2. Ա. Գևորգյան, Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Ե. 1978

	3. Լ. Ռ. Ազարյան, Կիլիկյան մանրանկարչությունը XII – XVIII դդ., Ե., 1964